

*Preuzimanje
bibliografskih zapisa
iz mreže COBISS.net*

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Regional Centre for
Library Information Systems and
Current Research Information Systems
Regionalni center za knjižnične
informatijske sisteme in informatijske
sisteme o raziskovalni dejavnosti

IZUM

© IZUM, 2021.

IZUM, COBISS, COMARC, COBIB, COLIB, CONOR, SICRIS, E-CRIS su zaštićeni znaci u posedu javnog zavoda IZUM.

SADRŽAJ

1	Osnovne informacije.....	3
2	Opšte o preuzimanju zapisa iz mreže COBISS.net	3
	Osnovna ishodišta za preuzimanje	3
	Zapisi u mreži COBISS.net.....	4
	Pretraživač COBISS.Net u segmentu COBISS3/Katalogizacija	4
	Jezik i pismo katalogizacije	4
	Transliteracija ili transkripcija	5
3	Zapis nakon preuzimanja – specifičnosti po pojedinim poljima, potpoljima	5
	Kod za modificovani zapis (100g).....	5
	Kod za transliteraciju (100i)	5
	Blok napomena (3XX)	5
	Sadržinska analiza (blok 6XX)	5
	Podaci o odgovornosti (blok 7XX)	6

1 Osnovne informacije

Mreža COBISS.net¹ povezuje nacionalne bibliotečko-informacione COBISS sisteme iz različitih država i njihove informacione sisteme o istraživačkoj delatnosti. COBISS.SI, COBISS.SR, COBISS.CG, COBISS.BH, COBISS.MK, COBISS.BG, COBISS.RS i COBISS.AL su oznake za autonomne bibliotečko-informacione sisteme koji su uspostavljeni u Sloveniji, Srbiji, Crnoj Gori, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Bugarskoj, Republici Srpskoj i Albaniji.

Programska oprema COBISS omogućuje preuzimanje bibliografskih zapisa iz drugih uzajamnih bibliografskih baza podataka u mreži COBISS.net.

Postupak preuzimanja bibliografskih zapisa iz mreže COBISS.net opisan je u priručniku *COBISS3/Katalogizacija*, pogl. 8.2.2. Prilikom katalogizacije u COBISS sistemima se koriste standardi za katalogizaciju koji su propisani na nacionalnom nivou, a takođe druge nacionalne smernice. Uputstva za unos podataka u COMARC format opisana su u priručniku *COMARC/B Format*, uputstva za rad u programskoj opremi u priručniku *COBISS3/Katalogizacija*, a kao pomoć može poslužiti i građa s *Naprednog kursa*².

2 Opšte o preuzimanju zapisa iz mreže COBISS.net

Osnovna ishodišta za preuzimanje

Sve dozvole³ za uzajamnu katalogizaciju uključuju i privilegiju za preuzimanje zapisa iz mreže COBISS.net. U segmentu COBISS3/Katalogizacija mogu se preuzeti bibliografski zapisi za svu vrstu građe, a sve zavisi samo od dozvole koju imamo: npr. za preuzimanje zapisa za neknjižnu građu potrebna nam je dozvola C – privilegija za uzajamnu katalogizaciju neknjižne građe.

Preuzimanje zapisa iz mreže COBISS.net nije obavezno. Da li ćemo zapis preuzeti ili ćemo kreirati novi zapis, zavisi od toga koliko je kompletan zapis u mreži COBISS.net. Ako ocenimo da bi za popravljavanje, odnosno dopunjavanje zapisa upotrebili previše vremena, zapis nećemo preuzeti, već ćemo kreirati novi zapis. Postojeći zapis u mreži COBISS.net može nam korisno poslužiti tako što ćemo ga preneti u spremište zapisa, iz njega kopirati podatke i preneti ih u novi zapis u editoru.

Ako u mreži COBISS.net postoji više zapisa za istu građu, izabraćemo zapis koji je za nas najadekvatniji.

Zapis iz mreže COBISS.net u svaki od podsistema možemo preuzeti samo jedanput. Ako želimo da ponovo preuzmемо zapis koji se već nalazi u našoj lokalnoj bazi, program proverava ID zapisa i upozorava nas da to nije moguće. Takođe ne možemo da preuzmемо zapis koji je označen za brisanje (u potpolje 001a upisan je kod "d" – *izbrisani zapis*).

¹ COBISS.net. Dostupno na <https://www.cobiss.net/si/> (dobijeno 16. 3. 2020.).

² Upotreba programske opreme COBISS3/Katalogizacija – napredni kurs.

³ V. priručnik COBISS3/Katalogizacija, pogl. 2.5.

U sistemsko polje preuzetog zapisa upisuje se datum preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.net i ime osobe koja je zapis preuzela. Kod imena osobe, koja je zapis kreirala, dodaje se oznaka uzajamne baze COBIB iz koje je zapis preuzet. Zapis dobija verziju 1 i zadržava identifikacioni broj iz sistema COBISS iz kog je preuzet: npr. 25. 12. 2008 UBBIT::JOLANDA1-COBIBMK Updated: 26. 11. 2015 IZUM::ANDREJA Copied: 0 COBISS.Net: 24.11.2015 IZUM::ANDREJA⁴.

Zapisi u mreži COBISS.net

U mreži COBISS.net bibliografski zapisi su u COMARC/B formatu. Prilikom preuzimanja zapisa iz COBISS.net, maska za unos ostaje ista kao maska za unos koju je imao originalni zapis, a određeni podaci se programski usklađuju s pravilima koja važe u sistemu u koji smo preuzeti zapis preneli. Neki izrazi, koji se u zapisima često pojavljuju (npr. opšta oznaka građe), prevode se, a neki podaci od lokalnog značaja se brišu (npr. šifra istraživača).

Pre nego što zapis pohranimo, proverimo podatke i po potrebi ih popravimo, odnosno dopunimo u skladu s pravilima koja važe za katalogizaciju u našem sistemu.

Pretraživač COBISS.Net u segmentu COBISS3/Katalogizacija

Pretraživaču COBISS.Net pristupamo preko klase **Bibliografski zapis**⁵ i otvaramo ga metodom **Pretraživanje / COBISS.Net**. U njemu možemo istovremeno da pretražujemo po svim uzajamnim bazama podataka u mreži COBISS.net, a takođe da iz padajućeg spiska izaberemo jednu od uzajamnih bibliografskih baza podataka (npr. *COBIB.BH*). Pretraživanje ne možemo dodatno da ograničimo, jer polje "Skeniranje" nije na raspolaganju. U spremištu zapisa, zapisi, koje smo potražili pretraživačem COBISS.Net, u nazivu jezička dodatno su objašnjeni izrazom "(Net)".

Jezik i pismo katalogizacije

Prilikom katalogizacije, u mreži COBISS.net koriste se različiti jezici. Kod preuzimanja zapisa, neke fraze se automatski prevode na jezik našeg COBISS sistema, a ostali podaci ostaju na jeziku COBISS sistema iz kojeg preuzimamo zapis. U skladu s važećim kataloškim pravilima, te podatke treba upisati na jeziku katalogizacije. Prvenstveno treba paziti na napomene u bloku 3XX.

Programska oprema COBISS3 omogućuje unos u latinici i ćirilici. U COBISS sistemima koji koriste ćirilicu, u bibliografskim i normativnim zapisima koriste se oba pisma, tj. ćirilica i latinica, a u svim ostalim COBISS sistemima podatke upisujemo u latinici. U COBISS sistemima koji koriste samo latinicu, prilikom preuzimanja zapisa ćirilica se u editoru automatski konvertuje u latinicu.

---

⁴ Prilikom preuzimanja zapisa iz mreže COBISS.net u lokalnu bazu podataka, indeksira se datum preuzimanja zapisa. Zapise, koji su preuzeti iz određene uzajamne baze podataka u mreži COBISS.net, pretražujemo u svojoj lokalnoj ili uzajamnoj bazi podataka prefiksom za pretraživanje CR= nakon koga sledi zvezdica i naziv uzajamne baze podataka iz koje smo zapis preuzeli (npr. CR=*COBIBBH AND DM=20200203).

⁵ V. pogl. 4 u priručniku COBISS3/Katalogizacija.

Transliteracija ili transkripcija

Za unos podataka o bibliografskim izvorima, koji su napisani nelatiničnim pismima, u COBISS sistemima se koriste različiti, sistemi za transliteraciju, odnosno transkripciju, koji su propisani na nacionalnom nivou.

3 Zapis nakon preuzimanja – specifičnosti po pojedinim poljima, potpoljima

Kod za modifikovani zapis (100g)

Potpolje 100g ispunjavamo samo u slučajevima kada skup znakova, koji je na raspolaganju u okviru sistema, nije dovoljan za prepisivanje podataka s jedinice. Kod "1" – *modifikovani zapis* unosimo onda kada posebna pisma (npr. grčko pismo) ili posebne matematičke formule transliteriramo, odnosno transkribujemo. Kod "0" – *nemodifikovani zapis* unosimo onda kada naslovnu stranu ne možemo da transkribujemo, jer sadrži simbole ili slike koje ne bismo mogli da pronađemo ni u jednom skupu znakova.

Kod za transliteraciju (100i)

Kod u potpolju 100i označava vrstu upotrebljene transliteracije. Kod "b" – *druge transliteracije* koristi se za transliteraciju prema PPIAK-u, uključujući transliteraciju ćirilice.

Blok napomena (3XX)

Nakon preuzimanja zapisa, podaci za napomene u bloku 3XX sačuvaju se na jeziku COBISS sistema iz koga smo preuzeli zapis. S obzirom na to da napomene upisujemo na jeziku katalogizacije (osim u slučaju citata), nakon preuzimanja moramo da ih prevedemo i da pri tom uvažavamo važeća pravila, te da upotrebimo standardne uvodne fraze i skraćenice. Takođe, moramo da dodamo sve propisane napomene koje nedostaju.

Sadržinska analiza (blok 6XX)

Prilikom preuzimanja zapisa u mreži COBISS.net, prenose se i predmetne oznake. S obzirom na potrebe biblioteke, odlučujemo da li da te predmetne oznake izbrišemo ili da ih sačuvamo. Ako u poljima za predmetne oznake nije postojao kod za sistem predmetnih oznaka, dodaje se odgovarajući kod, s obzirom na to iz kojeg COBISS sistema preuzimamo zapis, npr. BG – *Nespecificovani rečnik predmetnih oznaka COBISS.BG*.

Adekvatno popravimo, odnosno dopunimo i podatke u polju 675 – *Univerzalna decimalna klasifikacija (UDK)*.

Podaci o odgovornosti (blok 7XX)

U nacionalnim COBISS sistemima u kojima je uspostavljena normativna kontrola za lična i korporativna imena, polja pod normativnom kontrolom, preko potpolja 7XX3, treba povezati sa odgovarajućim normativnim zapisima.